

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Øst politidistrikt
Postboks 3390
1401 SKI

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

22/2227 - 2 / SVA004

21.03.2023

Oppfølgingsinspeksjon av Jour-seksjonen og FSI, Øst politidistrikt

Den 14. desember 2022 gjennomførte Oslo statsadvokatembeter en oppfølgingsinspeksjon av Jour-seksjonen og Felles Straffesaksinntak (FSI). Jour-seksjonen hører under Felles enhet for påtale og FSI er en del av Felles enhet for etterretning og etterforskning (FEFE). Jour-seksjonen og FSI er samlokalisert og har et tett samarbeid i straffesaksbehandlingens initialfase.

Under inspeksjonen deltok politiinspektør Morten Reppen fra Felles påtaleenhet og de to seksjonslederne Anne U. Langseth og Trond Vennatrø. Fra Oslo statsadvokatembeter deltok førstestatsadvokat Nina Prebe og statsadvokat Stein Vale.

De temaene som vi ønsket å få belyst under inspeksjonen, var omtalt i vårt bestillingsbrev av 6. desember 2022. Vi ba der også om oppdaterte tall for antall ansatte i Jour-seksjonen, antall anmeldelser, antall rettsdager m.m. Denne inspeksjonsrapporten tar for seg de temaene som ble tatt opp under inspeksjonen.

Oppdatert statistikk

		2020	2021	F 6 MD 2022
1	Antall jurister i snitt inkl. seksjonsleder	19,33	18,3	19,3
2	Totalt antall anmeldelser mottatt FSI	20 604 *nå 20433	18 706	10 000

3	Antall positive påtaleavgjørelser FSI	7 492	6 316	3 271
4	Antall henleggelses FSI	13 087	11 591	6 088
5	Totalt antall avgjørelser	20 579	17 907	9 359
6	Antall rettsdager (u/fengsling)	61	106	54
7	Antall fengslinger	325	210	149

Tallene er hentet ut fra PSV, D8, D9 og D1, og viser ikke store endringer de siste par årene. Antall rettsdager har imidlertid økt noe som følge av nedarbeiding av restanser.

FSI's andel av antall behandlede saker i Øst politidistrikt

Andel saker av totalt antall anmeldelser mottatt i 2020

FSI/Jour-seksjon 48,40 % (20905 av 43192)

Andel saker av totalt antall anmeldelser mottatt i 2021

FSI/Jour-seksjon 46,31 % (19182 av 41422)

Andel saker av totalt ant. anmeldelser mottatt i første halvdel (6 md) av 2022

FSI/Jour-seksjon 49,02 % (10564 av 21547)

Organisasjonsutvikling siden forrige inspeksjonen

Etterforskningsledelsen ved FSI er i 2022 oppbemannet. Det er tilført fire etterforskere på turnus og en økning i antallet etterforskningsledere fra ni til 12.

Det er nå etterforskningsledelse til stede ved FSI 16 timer hver dag. Jour-seksjonen er bemannet på døgnbasis gjennom alle dager i året. Antall ansatte i Jour-seksjonen er det samme som ved forrige inspeksjon.

Det er fortsatt slik at krimvaktene er organisert under GDE Nord (Lillestrøm) og GDE Sør (Grålum), mens FSI er organisert under FEFE. Det har vært stilt spørsmål ved denne organiseringen og da særlig om ressursene brukes på de rette sakene. Ordningen skal være evaluert, men rapporten var på inspeksjonstidspunktet ikke ferdigstilt.

Arbeidet med fengslingssaker

Jour-seksjonen tar alle førstegangsfengslinger i saker som trekkes av Allmennseksjonen, mens Spesialseksjonen tar sine egne fengslinger. Begjæringer om fengslingsforlengelser av gjengangere skal skrives av juristene ved Allmennseksjonen, men de aktoreres av juristene på Jour-seksjonen. Påtegninger fra allmennavsnittene er i en del tilfeller litt for knappe. Alle førstegangsfengslinger som Jour-seksjonen deltar i, går via videolink med tingrettene, mens refengslinger gjennomføres med oppmøte.

Den påtalemessige styringen i initialfasen

Samlokaliseringen av Jour-seksjonen og FSI gir gode forutsetninger for en god påtalemessig styring. Jour-seksjonen har også et løpende samarbeid med lederne av distriktets to kriminalvakter på henholdsvis Lillestrøm og Grålum og med operasjonssentralen i Ski. Jour-seksjonens tjenestepersoner på vakt monitorerer oppdragene som føres i PO-loggen og har således en god mulighet til å sikre nødvendig påtalemessig styring av politipatruljenes tjenesteutførelse når det er behov for det. Når det er aktuelt tar jourhavende jurist direkte kontakt med patruljene. Ved Jour-seksjonen føres det arbeidslogg i BL eller beslutningslogg i Indicia. Det er ikke innført rutiner som klart tilkjennegir når det skal skrives logg og i hvilket system. Etter vårt syn er det gode grunner for at Jour-seksjonen bør ha enhetlige rutiner for dette. Det vil sikre at informasjonen enkelt kan deles med andre der det er relevant, og også sikre muligheten for i ettertid å vurdere legalitetskontrollen.

De ansatte ved seksjonen mener å ha registrert at det er en økende tendens til at patruljene på eget initiativ kontakter jourhavende, særlig gjelder dette for bruk av tvangsmidler, også i noen tilfeller der det er åpenbart at tjenestepersonene har den nødvendige formelle kompetanse selv. Selv om bruken av innbringingshjelmene i politiloven § 8 ikke er straffeprosessuell, følger jourhavende med på innbringelser og skal foreta legalitetskontroll av tjenesteutøvelsen. Slik vi ser det, er dette viktig for å sikre et riktig sporvalg i initialfasen av straffesaker.

Jourhavende kobles ofte inn når andre etater ber om politibistand, jf. politiloven § 2 nr. 5 slik at det rettslige grunnlaget for bistanden kan kontrolleres. Slike politirettslige avgjørelser tas ikke i egenskap av påtalemyndighet.

Behandling av anmeldelser fra tolletaten og posten som gjelder beslaglagte våpen, narkotika m.m.

Øst politidistrikt er det politidistriktet i Norge som har flest grensepasseringer både av personer og gods. I vanlige smuglersaker hvor vedkommende passerer grensen, utferdiger normalt jour-seksjonen forelegg, men noen av sakene går til GDE. Ved

postforsendelser til personer som bor i andre distrikter, fikk vi opplyst at Øst politidistrikt oppretter sak og sender saken for overtakelse til politidistriktet der mottakeren bor. Samtidig fikk vi opplyst at det er en opphopning av uåpnede postforsendelser hos politiet. Åpning av forsendelsene krever fritak for taushetsplikt fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet og ransakingsbeslutning fra tingretten. Det er viktig at politiet har rutiner med opprettelse av sak i BL og fortløpende behandling av sakene slik at man unngår opphopning av slike postforsendelser. Det er Gardermoen politistasjon som i første omgang står for registreringen av disse sakene. Problemer knyttet til disse postforsendelsene er noe som politidistriktet følger opp. Under utarbeidelsen av denne inspeksjonsrapporten har lederen for Allmennseksjon Nord tatt initiativ til et møte med Oslo statsadvokatembeter for å drøfte håndteringen av slike postforsendelser.

Samhandling med Allmennseksjonen og Spesialseksjonen

For å sikre god samhandling gjennomføres det en rekke faste møter. I november 2022 ble det innført en ordning med daglig møte kl. 08.30 med jourhavende og sakstrekkende jurister både ved Allmennseksjonen og Spesialseksjonen. Hver torsdag holdes det fagmøte for alle de ansatte ved FSI, Jour-seksjonen og distriktets to krimvakter. Det avholdes også et ukentlig møte med de fire seksjonslederne fra hhv. Jour-seksjonen, FSI og kriminalvaktene nord og sør. I tillegg holdes det saksmøter etter behov.

Det er innført ukentlige møter med Jour-seksjonen (Påtale FSI), FSI, politikontakter og etterretning («EFFEKT-møter»). Hensikten er å ha fortløpende oversikt og kommunikasjon om eventuelle trender i politidistriktet. På grunn av distriktets geografi holdes de fleste av disse møtene via videolink.

Oppfølgingsrutiner for ikke vedtatte forelegg

Det foreligger en rutinebeskrivelse for Jour-seksjonens behandling av ikke vedtatte forelegg. Den er av mars 2021 og er på inspeksjonstidspunktet under revisjon. Endringene vil innebære at juristene i større grad vil få støtte fra straffesakskonsulentene. Det er en utfordring at de tre domstolene til sammen har hele åtte rettssteder i politidistriktet. Det forhåndsberammes dager for behandling av foreleggssakene for seks måneder av gangen. Hver dag planlegges det å behandle fem saker i den enkelte tingrett. Siden 2020 er antall rettsdager doblet, noe som er opplyst at skyldes i hovedsak nedarbeiding av restanser av påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker (D-lister).

Rutiner for vedtak om soning av subsidiær fengselsstraff

Oppfølging av Riksadvokatens brev av 20. oktober 2022 er gjennomført blant annet med umiddelbar løslatelse av fire personer. Politidistriktet har manglet rutiner for saker etter straffeprosessloven § 456 annet ledd. Under inspeksjonen var et forslag til rutinebeskrivelse på intern høring. Jour-seksjonen/FSI er ikke tiltenkt noen rolle i behandlingen av disse sakene.

Rekruttering, opplæring og systematisk erfaringslæring

Alle som ansettes i Jour-seksjonen skal ha utvidet påtalekompetanse. Opplæring skjer blant annet gjennom en fadderordning. Det er viktig ikke å ansette ukvalifiserte. Det har vært problematisk å få rekruttert nye medarbeidere den siste tiden. Dette skyldes trolig at mange aktuelle kandidater synes det å jobbe hver tredje helg, er belastende. Påtaleledelsen ser det som viktig å fremsnakke arbeidet som gjøres i Jour-seksjonen. Det vurderes å etablere en hospiteringsordning. Politidistriktet vurderer også å etablere en beredskapsordning med bakvakter som kan kalles inn ved større hendelser/saker.

Juristene ved Jour-seksjonen blir ofte innkalt til systematisk erfaringslæring. Når de ikke kan delta, forsøker de å bidra med synspunkter i en e-post.

Vi ser det som positivt at ledelsen i politidistriktet fortsetter å ha stor oppmerksomhet rettet mot arbeidet i Jour-seksjonen og FSI. En god behandling under initialfasen av straffesaker er av stor betydning for den videre etterforskning.

Det har tidligere vært meldt at føringer for saksbehandlingen og endringer i rutiner ikke har vært kommunisert på en tilstrekkelig god måte og at gjenfinnbarheten har vært utfordrende. Det ble under møtet opplyst at dette er noe bedre nå, og at det blant annet er innført ukentlige seksjonsmøter hvor slik informasjon gjennomgås.

Egnede lokaler

Inspeksjonen ble avsluttet med en omvisning i lokalet hvor Jour-seksjonen, FSI og en straffesakskonsulent er samlokalisert. De fysiske arbeidsforholdene er lagt til rette for et godt og nært samarbeid. Vi så også på det rommet som brukes til deltakelse i digitale fengslingsmøter.

Nina Prebe
førstestatsadvokat

Stein Vale
statsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Gjenpart

Politidirektoratet
Riksadvokaten

Fridtjof Nansens vei 14-16
Postboks 2102 Vik

0369
0125

OSLO
OSLO

Mottakere

Øst politidistrikt

Postboks 3390

1401

SKI